

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: H/15923.

Érkezett: 2005 MAJ 02

Képviselői önálló indítvány

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Dr. Szili Katalin asszonynak
Az Országgyűlés Elnökének
Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

A Házszabály 87.§ (2.) bekezdése alapján országgyűlési határozati javaslatot nyújtok be

**Az Országgyűlés2005(...)OGY határozata
a Kínai Köztársaság (Tajvan) nemzetközi szervezetekbe történő önálló képvisellete
elősegítésének támogatásáról**

címmel

Budapest, 2005. május 2.

.....
Ékes József
országgyűlési képviselő
független

**Az Országgyűlés(2005).....OGY határozata
a Kínai Köztársaság (Tajvan) nemzetközi szervezetekbe történő önálló képvisellete
elősegítésének támogatásáról**

Az Országgyűlés felkéri a kormányt, hogy a jelen javaslat elfogadása alapján támogassa a nemzetközi szervezeteknél (WHO, WMO, stb.) a Kínai Köztársaság (Tajvan) önálló képvisellete megteremtését.

Indoklás

A Kínai Köztársaság (Tajvan) az elmúlt időkben sikeres gazdasági fejlődése következtében mélyreható társadalmi és politikai változáson ment keresztül. Az országban a demokratikus törekvések felerősödtek, jelentős sikereket értek el az emberi jogok területén is.

Nemzetközi elismertsége ellenére - minden jelentősebb országban kereskedelmi képvisellete működik, 25 állammal diplomáciai kapcsolatban van - nemzetközi szervezetekben önálló képviselettel nem rendelkezik.

A demokratikus törekvéseit az emberi jogi, kisebbségi sikereit egyre többen ismerik el, melyeknek alapján egyre nagyobb szerepet szeretne vállalni a nemzetközi szervezetek munkájába. Ehhez azonban szükséges lenne, hogy önállóan képviselhesse magát a világ nemzetközi szervezeteiben.

A Kínai Köztársaság (Tajvan) rövid ismertetése

Demokratizálódási folyamat

A Tajvani Kínai Köztársaság szuverén állam meghatározott területtel, melyhez Tajvan, Penghu, Kinmen, Matsu szigete, továbbá több kis sziget tartozik. Lakossága 23 millió, a bennszülött népeken kívül fukieni és hakka népek is lakják, akik Kína délkeleti partvidékéről jöttek, valamint újabb kori bevándorlók Kína különböző részeiről és távolabbi helyekről.

2000. március 18-án tartották a második közvetlen elnökválasztást. A Demokratikus Haladás Pártjának jelöltjeit, Chen Shui-bian-t és Annette Lu-t választották köztársasági elnöknek és alelnöknek, ez volt a nemzet történetében az első alkalom, hogy az egyik politikai párttól egy másik politikai párthoz került a hatalom. Az átmenet békésen és zökkenőmentesen zajlott le, Chen elnököt 2000. május 20-án iktatták be. 2004. márciusában Chen Shui-bian-t és Annette Lu-t elenyésző többséggel újraválasztották.

A demokratizálódás több mint egy évtizede alatt Tajvan társadalma virágzásnak indult, jelenleg pluralista társadalom, ahol sokfajta nézet ütközhet. A nép és a kormányzat Tajvant a nemzetközi emberi jogok fejlesztésének és védelmének főáramába igyekezik kapcsolni.

A tajvaniak kemény munkája és vállalkozói szelleme létrehozta a „gazdasági csodát”. Jelenleg Tajvan a világ 19. legnagyobb gazdasága, kereskedelmi szempontból pedig a 15. 2004-ben az egy főre jutó nemzeti jövedelem 13.529 USA dollárt tett ki, a jövedelmek viszonylag egyenletesen oszlanak el, ennek következtében létrejött egy erős középosztály mely a társadalom alapját képezi. Tajvan sietett megosztani újonnan szerzett gazdagságát más népekkel, a fejlődő országoknak nyújtott gazdasági és humanitárius segítsége nemzetközi elismerésben részesült. Jelenleg a Kínai Köztársaság 25 állammal tart fenn diplomáciai kapcsolatot: a Szentszék, Malawi, Swaziland Királyság, Szenegál, Burkina Faso, Gambia, Sao Tome Principe, Csád, Belize, Costa Rica, El Salvador, Guetamala, Honduras, Nicaragua, Panama, Paraguay, Dominikai Köztársaság, Haiti, Saint Christopher and Nevis, St. Vincent and The Grenadines, Salamon Szigetek, Marshall Szigetek, Palau, Tuvalu, Kiribati.

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 57. ülése során, 2004. májusában, az Európai Unió, az abban az évben elnöklő Írország képviselőjében, támogató nyilatkozatot adott ki, sürgetve a WHO-t, hogy tanúsítson rugalmasságot, és találja meg a megoldást arra, hogy tajvani orvosok és közegészségügyi hivatalnokok vehessenek részt a WHO keretében tartott technikai jellegű találkozókban és munkacsoportokban. Azonban sajnálatosan nem történt előrelépés Tajvan WHO-beli részvétele területén, bár majdnem egy év telt el az 57. WHO konferencia óta.

Emberi jogok

Jelenleg a tajvaniak túlnyomó többsége magasabb színvonalon él mint eddig bármikor. A szükségállapot korszakának szigorú rendeleteit felváltották a szabadságjogokat garantáló törvények. Manapság Tajvan pluralista társadalmában gyakoriak a békés tüntetések és megmozdulások, világosan jelezve az emberi jogok fejlődését. A kormány számos átfogó reformot léptetett életbe, többek között a politikai korrupció és szavazatvásárlás ellen, és kimagasló eredményeket ért el ezen a téren. Tajvan meglepően sikeres gazdasági fejlődése az elmúlt évtizedek során mélyreható társadalmi és politikai változásokhoz is vezetett melynek eredményeként az állampolgárok esélyei egyenlővé váltak az oktatás, az elhelyezkedés, a lakáshoz jutás, és az orvosi ellátás területén.

2000-ben, nem sokkal beiktatása után, Chen Shui-bian elnök javaslatot tett az emberjogi állam létrehozására. Abban az évben történt meg először, hogy a hatalom egy másik politikai párthoz került. Az elnök bejelentése több volt mit az új kormány irányelve, elmozdulást jelentett a nemzet politikai eszméiben, ahogy Tajvan belépett a XXI. századba. A diplomáciai elszigeteltség és a nemzetközi emberi jogi keretektől való elszigeteltség ellenére az emberi jogi állam újra megerősíti Tajvan elidegeníthetetlen jogát ahhoz, hogy a globális világ tagja legyen, valamint eltökéltségét, hogy részt vegyen az emberi jogok egyetemességére irányuló globális erőfeszítésekben.

Ennek elősegítésére irányelveket, intézkedéseket és végrehajtási terveket dolgoztak ki és fogadtak el, mint:

- A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Alapegyezségének valamint a Gazdasági, Társadalmi és Kulturális Jogok Nemzetközi Alapegyezségének ratifikálása, melyeket a Kínai Köztársaság 1967-ben aláírt,

- A Nemzeti Emberi Jogi Bizottság létrehozása a „Párizsi Elvek” alapján,
- Az Alapegyezségek és egyéb jelentős emberi jogi elvek beépítése a nemzeti törvényekbe az Emberi Jogi Alaptörvény keretében,
- Kiadják a legelső Nemzeti Emberi Jogi Jelentést,
- A Nemzeti Emberi Jogi Cselekvési Terv elkészítése a Bécsi Nyilatkozat és Cselekvési Terv alapján, valamint
- A nemzetközi emberi jogi közösséggel való csereprogramok és együttműködés felgyorsítása és kibővítése.

Az emberjogi szervezetek létrehozása menetében 2000. október 24-én a Köztársasági Elnök Hivatala létrehozott egy Elnöki Emberi Jogi Tanácsadói Csoportot, melynek az alelnök a vezetője és 21 szakértőből áll, akik az elnök tanácsadói. A részletes tervezést és végrehajtást a 2001. júliusában létrehozott tárcaközi Emberi Jogvédelmi és Fejlesztési Bizottság végzi, melynek elnöke a miniszterelnök-helyettes. A bizottság a kabinet tagjaiból, tudósokból, jogászokból és emberi jogi aktivistákból áll. Ez a testület felel a kormányon belüli emberi jogi politika koordinálásáért, külső szervezetek képviselőit is meghívja, szakértői bizottságot is létrehozott a szélesebb nyilvánosság biztosítására. A bizottság ezen kívül foglalkozik a közigazgatási gyakorlat és irányelvek egyeztetésével és felügyeletével, valamint a Végrehajtási Yuan (kormány) rendeleteinek végrehajtásával.

Beiktatási beszédében Chen elnök kijelentette az Emberi Jogi Alapokmány megfogalmazása során, hogy Tajvan beépíti nemzeti törvényeibe a Nemzetközi Emberi és Polgári Jogi Törvényt, hivatalos „Tajvani Emberi és Polgári Jogi Törvényként. Az „Emberi Jogi Alapokmány” az első jelentős lépés. Nemzetközi tapasztalatokból merítve, ezen törvény beépít cikkelyeket a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Alapegyezségéből (ICCPR) valamint a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányából (ICESCR), valamint egyéb emberi jogi forrásokból. Amint hatályba lép az „Emberi Jogi Alapokmány”, Tajvan a következő pozitív hatásokra számít, mivel az Alapokmány jelentős nemzetközi emberi jogi egyezményeken alapul, ennek következtében Tajvan a nemzetközi értelmezések, és alkalmazások tömegére támaszkodhat. A helyi bíróságok közvetlenül megismerkedhetnek a nemzetközi emberi jogi normákkal, ezen kívül a nemzetközi emberi jogi elvek tajvani jogrendszerre vonatkozó gyakorlati hatásait is megvilágíthatják.

Az őslakosok érdekében az alábbi lépéseket tették:

1. Annak érdekében, hogy megfeleljenek a Végrehajtási Törvénynek, valamint hogy az őslakosok azonosítását és jogi státuszát kedvezőbbé lehessen tenni, az elnök 2001. január 17-én kihirdette a „Bennszülöttek Azonosítását Szolgáló Törvényt”, melynek visszamenőleges végrehajtása 2001. január 1-én kezdődött.
2. A bennszülöttek autonómiájának jogi megalapozására a Bennszülött Népcsoportok Tanácsa (továbbiakban: „a Tanács”) felállított egy munkacsoportot a „Bennszülött Autonómia Törvény” létrehozására. 10 regionális, véleményező szemináriumot szerveztek a tervezet tartalmának megvitatására, valamint delegációt küldtek a Bennszülött Kanadaiak 22. Éves Konferenciájára, mely a kanadai őslakosok autonómiáját vizsgálta.

3. Annak érdekében, hogy megértse és előmozdítsa a bennszülött emberi jogok nemzetközivé tételét, a Tanács megrendelt egy tanulmányt „A tajvani bennszülöttek emberi jogi indexének összehasonlítása a külföldivel”, ez alapját képezte a bennszülötti jogok kutatásának, átvéve a külföldi emberi jogi törvények előnyös vonásait.
4. A nemzetiségi jogok biztosítására és a nemzetiségi akarat tiszteletben tartására a Tanács 2001. augusztus 8-án arra kérte a Végrehajtási Yuant, hogy ismerje el a Shaw törzset a 10. bennszülött törzsként, valamint arra, hogy hozzanak létre munkacsoportot a Ping-Pu törzs részére, mely elősegítené a Ping-Pu törzsi kultúra megújítását és nemzetiségi azonosságának vizsgálatát.
5. A bennszülött közigazgatásról szóló nemzeti konferenciát 200. június 20-21-én tartották, célja az volt, hogy „szűkítsék a különbséget az őslakos és nem-őslakos népek között”. A központi és a helyi bennszülött hivatalnokok konszenzusra jutottak több témában is, beleértve azt, hogy növelni kell a bennszülöttek jogvédelmi szintjét, a foglalkoztatási arányukat, oktatásuk szintjét, a várható átlagos élettartamot, folyóvízzel való ellátásukat, lakókörnyezetük színvonalát. Megvizsgálták a bennszülött jogokkal foglalkozó törvényeket. a felelős miniszter utasította a Tanácsot, hogy működjön együtt az illetékes hivatalokkal.
6. A tehetséges bennszülött hivatalnokok előléptetésre és képzésére a Tanács elvégzett 2002-ben egy alkalmazási felmérést, mely a bennszülött közigazgatási és műszaki alkalmazottak tesztelésére irányult.
7. A városokban élő bennszülöttek életminőségének javítására a Tanács pénzügyi segítséget és tanácsadást nyújt a helyi közigazgatási szerveknek, hogy hajtsák végre a „Városi Bennszülöttek 2001-es Életmód Tanácsadási Tervét”, a pénzügyi támogatás összege 137.871.000 tajvani dollár.
8. Azoknak a bennszülötteknek, akik középiskolákba, főiskolákra vagy egyetemekre felvételiznek, 25 %-ot hozzáadnak felvételi eredményükhöz. A kormány ezen kívül öt hivatalosan szponzorált helyet tart fenn tehetséges bennszülötteknek, hogy külföldön tanulhassanak.

A Kínai Köztársaság és a Kínai Népköztársaság közötti kapcsolatok

A KNK elfogadta az úgynevezett „elszakadás-ellenes törvényt” idén márciusban, és több mint 700 rakétát irányított Tajvan ellen. A tajvaniak békeszeretőek, azonban amíg a KNK ragaszkodik az erőszak alkalmazásához velük szemben, a Kínai Köztársaságnak folytatnia kell a hatékony védelmi képessége kiépítését, azért, hogy fenntarthassa demokratikus rendszerét és életmódját. Tajvan hajlandó együttműködni bárkivel, aki osztozik értékrendjében, mely előmozdítja a békét és stabilitást a Tajvani Szorosban és az egész ázsiai-csendes óceáni térségben. A Kínai Köztársaság reménykedik abban is, hogy sikerül konstruktív dialógust folytatni a KNK-val, a demokrácia, az egyenlőség és béke elvei, valamint a kölcsönös előnyök alapján.

Budapest, 2005. május 2.

Ékes József
országgyűlési képviselő
független